

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 18. Potestatem habent Prælati absoluendi, leges condendi, excommunicandi, proinde ex æquo iure obtemperandum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

gum, occidendo Sacerdotes. Hoc quoque te-
ipsum commaculas, illis crines rescindendo, in
quibus Ecclesie constat & potestas, & auctori-
tas. Hinc liquet Christianam Rempubliam
ad peiorem non posse deuolui statum, quam
dum eius Prælati, ac Sacerdotes vilipendun-
tur.

Conqueritur Deus per Oseam Prophetam,
in tantum crevisse populi nefandissima crimi-
na, ut peccata, quasi torrentem in petu rapidissi-
mum conflarent, homicidiorum, adulteriorum,
furtorum & fraudum, &c. *Maledictum est menda-
cium & homicidium & furtum, & adulterium,
& mendacium inuenerunt, & sanguis sangui-
nem tetigit.* De eorum igitur Domine, age re-
medio. Serò consulis, quia eo usque accessit eor-
um nequitia, ut Sacerdotes despiciant, & in il-
los peruelles commoueantur: *Populus hic, sicut
qui contradicunt Sacerdoti.* Sa is huic consonum
narrat sermo diuinus, rationem adducens, quã
Deus irritatus populum sibi dilectum, manibus
tradiderit Nabuchodonosor, qui templi euer-
tic, flammam tradidit, ipsum autem populum ca-
ptiuum abduxit in Babylonem. Multiplicata e-
rant populi peccata ac graua nimis, studet illis
Deus conuertendis, in hunc finem suos desti-
nat ministros, Sacerdotes, prædicatores: At tam
peruersus erat ille populus, tamque pertinax
eorum malitia, ut illos exsibilarent, ludificaret,
deriderent. Sicine populus stulticet? Iacta est
alea, nullum superest vobis remedium. *Mittebat
autem Dominus Deus patrum suorum ad illos, per
manum nuntiorum suorum, de nocte surgens, &
quotidie commoneus, eo quod parceret populo suo
& habitaculo suo. At illi subsannabant nuntio,
Dei, & paruspendebant sermones eius, illudobantque
prophetis, donec ascenderet furor Domini in popu-
lum eius, & esset nulla curatio.* Vltima notate
verba: *Et esset nulla curatio.* Timeamus nobis vi-
dentes quo nunc despectu habeantur Dei mi-
nistri eiusque Sacerdotes, quantum illis detra-
hatur, quantum murmur contra illos, Caue ne
nulla tibi sit curatio.

§. 18. Potestatem habent Prælati absoluendi,
leges condendi, excommunicandi, proinde ex
aquinre illis obtemperandum.

que nõ recta? Tale enim quiddam video mihi
posse præsumere de talibus Cathedralicis, qui-
bus ait Dominus: *Hypocrita, quomodo potestis hoc* *Matth. 23.*
na loqui, cum sitis mali? Hanc ventilat D. Aug. 34.
difficultatem: Dico igitur primum: *Omnia qua-* *Lib. 4. de*
cumque dixerint vobis seruare, & facite, quando *Doct. in a*
nimirum loquuntur secundum Cathedralam, nõ *Christi-*
quando sua proponunt phantasmata & inten- *c. 27.*
tiones: hoc enim est, quod Dominus ait: *Proph-* *Ezec. 13. 2*
ta, qui prophetant de corde suo. Secundum, ut at-
tendas num ille, qui docet, sit legitimus do-
ctor, qui cum auctoritate doceat, & iuxta præ-
scriptum ordinem in Cathedra Ecclesie Ca-
tholice: Si talis sit ipsa eiusdem cathedre au-
toritas eum obligabit, ut nihil in ea audeat
proponere ab ea alienum: *Ille cathedra* (inquit
D. Augustinus) *non eorum, sed Moysi, cogebat eos bo-* *D. Aug.*
na dicere, etiam non bona facientes. Agebant ergo *Lib. de de-*
sua in vita sua, docere autem sua, cathedra illius non *ctina*
permittit aliena. Huius occasione prosequi-
tur D. Augustinus, præclarissimis rationibus capi-
te suo dignissimis, quibus ostendit, quomodo
sint omnia faciendia, quæ diximus. Porro hoc
Quacumque bene declarauerit per aliud, *Qua-*
cumque, quod ipse Christus ait Simoni, quando
ipse excelssissimam illam emisit de Christi di-
uinitate confessionem, ob quam meruit inter
Apostolos in Dei regno Principatû: *Tu es Chri-* *Matt. 16. 2*
stus filius Dei viui. Respondit illi Dominus: *Et 17.*
ego dico tibi, quia tu es Petrus, & super hanc petra-
edificabo Ecclesiam meam. &c. Et tibi dabo clauas
regni caelorum, & quacumque ligaueris super ter-
ram, erunt ligata & in caelis, & quacumque solue-
ris super terram, erunt soluta & in caelis. Vocando
eum petram, Christus illum quasi alterum se in
terra constituit, quia petrae nomen particulare
erat Christo, ut notat D. Paul. ex verbis Pauli:
Ece pono in Sion lapidem angularem, probatum. *Rom. 9. 33*
Hoc suum illi communicat nomen: q. d. Te fa-
cio velut alterum me in terra. Hic notabis, id
quod diximus, superioris videlicet referre pet-
sonam Christi. In eo vero nõ ait: *Dabo tibi cla-*
uas regni caelorum, & quacumque ligaueris, ac, qua-
cumque solueris, plenariam iudicare volui, quam
illi daturus esset, potestatem. Primò dâs ei qua-
cumque soluendi potestatem, dat ei à quibus-
cumque absoluendi peccatis auctoritatem. cui-
us adeo fortia sunt vincula, ut nulla sit pote-
stas creata, quæ vel eorum minimû valeat ab-
soluere. O consolatiuem emittentissimam.
Quosdam inuenies suspitione tremulos, post
absolutionem num sint nec ne verè absoluit,
considerata scelerum suorum grauitate. *Frater*
mi,

Orat. 4. 2

2. Par. 36.

15.

34

Omnia ergo, quacumque dixerint vobis, ser-
uate & facite, secundum opera verè eorum,
nolite facere. Quomodo omnia, quæ præ-
ceperint, fecero? Quod si doceant, iubeant
Hieron. Ep. de Lanuzæ Tom. II.

mi, teipsum attende, quod tuum est facito, conscientiam tuam persequere, contritionem excita, quod Deum tam graviter offenderis, illa damnata refarcito, occasiones evitato proximas, sincere & ex animo proposita mutato, subiectione integra accedito, ac dicente sacerdote: *Ego te absolvo*. Securus quietusque maneto: iam enim tibi asseruit: *Omnia quaecumque dixerint vobis, ille idem, qui dederat potestatem, dicendo: Omnia quaecumque solueritis.*

1. 2. q. 102
ar. 5. ad 7
I. Allego-
ris.
Leuit. 13.
27.
Ut autem in hoc reddantur pacati, plurimum cōducit Angelici Doctoris & ductoris D. Thomæ consideratio. Statuit Deus ut quando aliquis lepra resperfus, se iam curatum mundatumque esse prætenderet, ostenderet se prius sacerdotibus, qui ferrent iudicium num verè ac ingre esset mundatus, eique præciperent, quæ circa emundationem suam sibi essent peragenda; si verò sacerdos cessante omni dolo ac fraude, adhibita debitâ diligentia, ac leproso rei declarante veritatem, eum mūdum esse iudicaret, omnes eum ut mundum haberent. Si verò diceret, nondum esse mundatum, omnes eum leprosum esse iudicaret; Domine à quo tempore fuere morborum iudices sacerdotes corporaliū, nominatim autem lepræ, quæ profundas adeo agit radices, ut dum quempiam esse curatum arbitraris, tabe reuertatur multo gravior: An non convenientius hoc medicis remitteretur iudicium, ut quid proprium medicinæ? Adde: an falli non potest sacerdos in morbo adeo difficili ac contagioso? Si fallatur igitur, quomodo mundus censetur, quia mundus non est, sed immundus? Lepra symboli in apertissimum peccati, ut autem ostendat Deus, quam propriè conveniat de illis iudicare sacerdotibus decrevit, ut etiā lepræ iudices haberentur. Deinde ut significet quā firmiter debeamus verbo confidere sacerdotis, statuit diuina sapientia (inquit D. Thom.) si quando sincere timore omni dolo sacerdotem adiret leprosus, seque in conspectu eius sisset iudicandum, totumque se discerneret, & sacerdos, adhibita quantum fieri potest omni morali diligentia, *Mundum esse decerneret*. Quod ab omnibus ut mūdus censetur, imo licet in hoc sacerdos falleretur, reasiter nihilominus, munda à lepra ex sententia foret sacerdotis, supplebat autem tunc temporis defectum iudicii diuina potentia. Leprosim à lepra emundans, quasi fraus nulla sub fuisset. Erant hæc omnia umbra eorum, quibus modò gaudemus: ut ut scrupulose, tu quoque, qui nullum confiteudi finem facis impacatus, teipsum

quietes, quando facta possibili diligentia cum dolore, ac satisfactione perfecta, peccata confessus es, ac dixerit tibi sacerdos: *Ego te absolvo*. *Ecce. Vade in pace.*

Secundo: *Quaecumque dixerint*: conueniat cū illo: *Quaecumque ligaueris*: quibus verbis indicatur superiorum potestas condendi leges, ac præcepta, quæ ligent, obligentque in conscientia. Quinimo hoc Christus in Euangelio manifestat: *Alligant onera grauiā*. *Ecce.* Sunt autem leges vilia vincula, teste Spiritu S. *Vincula illius* *alligatura salutaris.* Loquitur de præceptis Ecclesiæ, quæ ad salutem statuuntur arumarū, quod præcipit ieiunium, confessionem, missæ auditionem, talis ac talis festi obseruantiam, hoc agere, illud omittere adimplere testamentum. O Dñe, quā mihi molestum, talibus me ligati præceptis, legibusque constringi: Vade, ne tristeris, *Vincula eius alligatura salutis.* Alius textus habet: *Fila hyacinthinis,* id est coloris cælestis: q. d. sunt vincula cælestia, licet autem hominum leges esse videantur, cælesti tamè polent auctoritate: *Non est potestas nisi à Deo* *qui potestati resistit Dei ordinationi resistit*: Tertio: *Quaecumque ligaueris* capitur pro excommunicatione, quæ ligat hominem, ut recipere non possit Sacramenta, vel quod Dei liget cohibeatque misericordiam, quā Ecclesiæ suæ cōmunicat, ne ad excommunicatum à superioribus perueniant. De quibusdam Sanctis asserit Deus eorum linguas, clauas esse cœlorum, ut lingua Eliæ, quæ aquas in nubibus ne in terram depluerent, ligauit, ita quoque lingua Prælati diuinæ gratiæ suspendit aquas, ne in excommunicatum descendant nec ad te missæ suffragia decurrant, nec torrentes Sacramentorum, nec Sanctorum participatio. Quis tanta potest? Ille, cuius linguam Deus reddit velut omnipotentem, ut ligata maneat, quaecumque ligauerit. Ad huius autem declarationem in primitiua Ecclesia, aliquem excommunicare idem erat, ac enim tradere diabolo corporaliter exercuciandum. Ita verba illa D. Pauli exponuntur dum de viro loquitur incestuoso: *Quem tradidi Satanae in tentorium carnis* Quem excommunicauerat, & diabolo tradiderat, ut eius corpus possideret, illudque grauius eruciaret. Idem se fecisse testatur duobus aliis Hymenæo & Alexandro, *Quos tradidi Satanae, ut discant non blasphemare.* Absolutè præcipere dæmoni ut abcedat, hominemque relinquant liberum. Hæc est illa tã efficax lingua, cui tam promptè obedit infernus, damo.

dæmones, & ipsum cælum, ut sine vlla replica
ibidem perficiatur, quod hic in ternis dicitur:
dignū igitur ac iustum est, ut ei tu quoque; obe-
dias, & quæ tibi præceperit velox exequaris.
Omnia quæ tibi dixerint vobis, servate & facite.

§. 19. Plurimum licet referat Predicatorum,
Prælati, & bonitas: porro si malus sit, quid
dicat, non quid faciat, attendendum.

Omnia quæcumque dixerint vobis, servate &
facite, secundum autem opera illorum, nolite
facere; dicit enim & non faciunt. O me-
diū caeleste, quod tam cautè curat hepat, ut nō
desit sibi. Hoc terrena nescit medicina. Fun-
gitur suo Christi officio, Prælatos reprehēdit,
eorumque defectus aperit. Quis forsitan dixe-
rit, quod redarguit, ac reiectis eorum personis
& operibus, eorum deperat auctoritas, doctri-
naque infirmetur; huic occurrit festinè Dñs, vo-
bi que ait: quod nequaquam ex eo quod per-
versis sint ac reprebi, ut talem eorum auctorita-
tem, doctrinam que censcamus, sed hoc nobis
incumbat apendum, ut reiectis eorum operibus,
ut pote reprobis, verba capiamus, leges eorum
ut rectas, honoremus. Indubium est (inquit D.
Augustin.) quin multo sit in Prælato, sacerdote,
& præceptore, efficacior vitæ morumque in-
tegritas, ut audiat, utque ei obtemperetur,
quam quidquid Rethorices habet Romana di-
cendi facultas: *Habet ut reverenter audiat, ut
quantacumque gravitate dilectionis manus pondus,
vita dicentis.* Ita D. Paul. (ait D. Augustin.) doce-
bat discipulum suum Titum: decere Episcopū,
ut sanctus sit, prudens, sobrius, honestus, castus,
misericors, ut eius verba, reprehensio, doctri-
na, legesque vim habeant permonendi: *Ut potens
si exhortari in doctrina sana, & eos qui contradi-
cunt arguere.* Emphaticum est hoc verbum, ut
potens sit, perit etenim verbi potentia, morum
peruersione. Quam languidè glans proficit de
tormento, quod intus pulvere non impletur,
quighe succensus illam summā vibret violentiā
per aëra? Quam ex ratione de medicameuti
præscripio sinistra suspicatis, si videris, quod il-
lud velut pestem ipse medicus detestetur? Vnde
Spiritus S. Doct. in mala, deserenti viam vita
Qui namque operibus doctrinæ suæ contradi-
cit, ansam dat, credendi id quod ipse docuerit,
non rectum esse, cum idem ipse operibus non
exequatur, sibi que sumat faciendum. Præclarè
sanè declarat oris sui Theoricam, manuum suar-
um practicā prædicator; dumque de eo verifi-

cari potest illud Psalmistæ: *In intellectibus ma-
nuum suarum deduxit eos.* Lepida facti est illa D. Apud
Egidij socij quondam Seraphici Paris. Fran-
cisci hiltor. a. Adjacebat conuentus, in quo mo-
rabatur, cuiusdam cuius vinea, in gram ip-
serat o, crarios, ut eam foderent, ac putarent.
Inuisit operarios suos Dominus vineæ, et eos in-
ueniens multiloquos, & otiosos, sic legnes
reprehendi: *Charissimi: Facite, facite, & non parla-
te.* Parcite lingua, manibus agendum, & opera-
mini, nec tanta loquimini. Auduit hæc D. E-
gidius, cellulā suā egredietur, per Conuentum
diuertit, vociferatur. O prædicatores, adite,
quid vobis bonus ille vir suggerat. *Facite, facite,
& non parlate* quod vobis melius quam vinea
operantis vitique conuenit, quos decet non tam
loquendi facultas, clam, itaque intensissimas quā
multa diligentiā per axilique operandi, ut magis
operibus quam vocibus doceatis, si ilique stu-
diosiores manus mœuendi, quam linguam. *Facite,
facite, & non parlate.*

Eleganter de hoc agit D. Hier. *Perdis aucto-
ritatem dicentis cuius sermo oper e destruitur,* & ad
rem declarat definitionem boni Oratoris ex o-
pinione philosophorum: *Ver bonus dicendi peri-
tus.* Primum voluit, ut sit *Ver bonus.* Notatque
sententiam Ciceronis eloquentia Principis: *Ca-
put est artis, dicere quod faciat.* Optime adstruit
D. Hier. si enim efficaciter persuadeat oratio e-
loquentissima, multo melius si itegatur actus
virtutis eminentissimæ, & operi pietatis flagran-
tissimæ. Notat Pictus Valerianus: *Aegyptios, ut
summam eloquentiam, quæ efficacissimè per-
suaderet exprimerent, manum ex cuiam depin-
xisse.* Vulgare est omnibus, manum significare
operis executionem. Hæc vocat Spiritus S. ma-
num, nam volens exponere diuinæ potentia
prodigium, quo Pharaonem manū rubri fluiti-
bus cum toto demersit exercitu; de Iudæis sic
ait: *Viderunt manum magnam, quam exercebat
Dominus.* Hæc quoque Hieroslyphico vltus est
Rex Saut. cū obtenta de hostibus insigni victo-
ria: *Exiisset sibi sorsicem triumphalem.* In cuius
summitate manum depingi iussit extensā, quod
indicanet verba sacri textus in Hebraico: *Pecis
flare manū, ut dicemus.* Hæc igitur summa est
eloquentia Prælatorum, Principum, & Concio-
natorum, quæ persuadeant, in tantum, ut Spiritus
S. quasi miraculum censeat, si efficaciter nō mo-
ueant auditores, quocirca, ut miraculum non ta-
le quale, sed grande reputat; *Ut Core percutit, si-
lij illius non perirent: Qui tractant de legis us-
Lycurgi, quas tota seruauit exatē Genitas,*

I. Exem-
plum.

D. Hier. ad
Ep. 83. ad
Oceanum
To. 1.

II. Ca-
p. 1. m. a. a

destruit
fructum
exhorta-
tionis.

Cicero

Lib. 35.
Tit. O-

140.

Exo. 14
31.

1. Reg.
15. 12.
Ho. 18.
11. 46.

13.
Nu. 16.
13.

